

מעקב אחר CVM (4)

(עיוותים בעמוד השדרה, Complex Vertebral Malformation)

בתאריך 4.6.2001 סוכם בישיבת ועדת ספר-העדר, "שיש להמשיך את המעקב אחר CVM, דרך הדיווחים העולמיים בנושא ולהדק את רמת הדיווח בנושא בישראל". אכן, 'משק הבקר והחלב' המשיך לאסוף מידע ולפרסמו מדי חודשיים. אחר ששה חודשים נוספים התכנסה ועדת הטיפוח והחליטה על צעדים מעשיים בנושא (ראה 'משק הבקר' פברואר 2002, עמ' 9-10):

1. לערוך בדיקות לפרים.
 - 1.1 בדיקת פרי הלוח הנפוצים היום ואלה שיהיו נפוצים בלוח 2002, כ-15 עד 20 פרים.
 - 1.2 בדיקת אבות וסבים לפרות ועגלות בעלי שכיחות גבוהה בעדר לנשאות CVM, כ-20 פרים. ביחד כ-30 עד 40 פרים; במחיר 300 ש"ח לבדיקה, ובס"ה 15,000-10,000 ש"ח.
2. על פי הממצאים – הנושא יטופל באמצעות הדפסת מדבקות לכרטיסי הפרות החשודות בנשאות לגן, או בעזרת המסופונים.
3. המשך ההורעה בפריים נשאי CVM בליווי הנחיות מתאימות.
4. הזרעת עתודות רק עם זרמת פרים לא-נשאים, או עם לקיחה בחשבון שמפר נדיר רק אחד מכל שני עגלים יהיה נקי מ-CVM.
5. בטרם היערכות מספקת לא נוציא עגלים קנויים בני נשאים. פר שיהיה פר לוח – ייבדק ויפורסם ברבים.

הצמרת ההולנדיים יש 38 נשאים ועוד 38 מקרים של נשאים בין אבות אמהות פרים; גרמניה מצאה 3 נשאים ל-CVM ואוסטריה 2 נשאים. אירגוני המטפחים בכל הארצות ממשיכים לדווח על מעמדו של כל פר באשר להיותו נשא או חופשי מלשאת את הפגם הגנטי – כי כך החליטו לעשות וכך הם מבצעים החלטותיהם.

נשאלת השאלה "איפה אנחנו ואיך נמשך הטיפול בנושא אצלנו?" האם שוב אפשר לשלוח דוגמיות DNA לבדיקה בדנמרק או הולנד, שם קיימות מעבדות שאושרו לבצע את בדיקות ה-DNA המסויימות, ומה ניתן לעשות בינתיים (מלבד ההבטחות שהמחשב שבידי המזריע ישמור וימנע השימוש של זרמת פרים בני שושלת BELL העלולים לשאת את הפגם לצורך הזרעת פרות בנות אותה שושלת).

בינתיים בכל ארצות הטיפוח של גזע ההולשטיין ממשיכים להתייחס לפגם הגנטי CVM בפומבי ומעדכנים את בעלי העדרים באופן שוטף, תוך הסברים והבאת דוגמאות למה שעלול לקרות. למשל, לפני כחודשיים

יש להודות, עצם העיסוק בנושא שעד אז היה בבחינת "אין דבר כזה" מהווה התקדמות. שוב נוצר קשר עם החוקרים הדנים, אך התפרצות מחלת הפה והטלפיים באירופה הנקיה ממנה (?) עד אז והנמנעת מחיסון כנגד המחלה כנהוג אצלנו למשל – כל אלה גרמו לכך שהודיעו לנו שלא יוכלו לקבל דוגמיות מישראל מחשש שאלה עלולות להעביר המחלה לדנמרק. מאז עברה כבר חצי שנה.

נכון לסוף 2001, התאחדות מטפחי ההולשטיין בארה"ב הספיקה לבדוק מספר מרשים של פרים, רובם אמריקאיים אצלם, אך גם פרים תוצרת ארצות אחרות הרשומים בספר-העדר האמריקאי. בסיכום ועד סוף 2001 הם בדקו 1499 פרים אמריקאיים, מהם 343 נמצאו נשאי הפגם CVM ועוד בדקו דוגמיות של 140 פרים קנדיים מהם 10 נשאים; 29 צרפתיים עם 14 נשאים; 14 איטלקיים עם 2 נשאים, 33 פרים הולנדיים מהם 13 נשאים; 9 פרים גרמנים כולם חופשיים מן הפגם וגם 1 פר חופשי מאנגליה.

מפירסומים אירופיים למדנו שבין 250 פרי

CVM הולכים לאיבוד (ספיגת עובר, הפלה) במשך תקופת ההריון (בראשיתה כמו גם לקראת סופה – רובן מפרות אלה (70%) מוזרעות מחדש ונשארות בעדר.

מן הראוי שנשים לב לעצות ולמעשים בארצות השונות. מן הנכון לחזור ולברר מחדש, מתי ובאיזה מגבלות נוכל לשלוח דם/זרמת פרים בני שושלת Bell לצורך בדיקת DNA בקשר לפגם CVM, כפי שהחלטנו בעצמנו. עד אז ועל מנת לא לאבד את חוט המעקב, יש לחזור ולבדוק את פוריות בנותיהם של פרים העלולים להיות נשאים (עד שהבדיקה תוכיח חפותם) * יש לבדוק שיעור ההתעברות של פרים קרובי Bell, בהשוואה לפרים שאינם מן הקו הזה * יש לבדוק שיעורי הפלות – ולדות מתים – אפשרות ספיגת עובר (הורעת פרה שכבר נבדקה ונמצאה הרה) * ובנוסף, **לצלם כל ולד מת**. שמענו במשקים וגם מקרב יודעי הנושא, שכבר אובחנו ולדות שנולדו מעוותים. מערכת 'משק הבקר והחלב' מבקשת צילומים כאלה עם הגתונים של הורי הוולד לצורך תיעוד, אבחנות עתידיות ועוד.

מדרכי מלען

פורסם בירחון CR Delta ההולנדי קטע קצר תחת הכותרת "מה רמת הסיכוי שיוולד עגל פגום CVM" (לא רק נשא, אלא פגום ממש). כאן נביא תרגום מתומצת מאד:

נייה שיש לכם עדר עם 100 פרות, אשר למחציתן אב נשא CVM. אם תזריעו את הקבוצה הזאת בזרמת פר חפשי מ-CVM – הסיכוי שיוולד ולד פגום CVM הוא אפס. למחצית השניה של העדר אין אב נשא CVM, אבל יכולה להיות נשאית הפגם (במקרה שהאם היתה נשאית). מה רמת הסיכוי לוולד מעוות כאשר תזריעו את 50 הפרות הללו בזרמת פר נשא CVM?

מתוך בדיקת ספר-העדר ההולנדי נראה שבערך 15% מבין בנות פר, שאינן נשא CVM, בכל זאת הן נושאות את הפגם, במקרה זה שמונה פרות. כאשר מזריעים 8 נשאות CVM אלה בזרמת פר נשא CVM, ישנו סיכוי של 25% לקבל ולד מעוות, כלומר שני ולדות מעוותי CVM ל-50 הפרות האלה. בסיכום: לפרה בלי אב נשא CVM ומוזרעת בזרמת פר נשא CVM יש סיכוי של בערך 4% להמליט ולד מעוות. בנוסף לכך גילו, שבערך 60% מוולדות ה-

דוגמה לצילום ולד שנולד מת (בטרם 260 ימי-הריון); צולם בחורף.

